

Vakbond FNV pleit voor een deltaplan voor publieke sectoren.

De Tweede Kamer debatteerde op 27 februari jl. over de democratische zeggenschap over publieke voorzieningen als zorg, wonen, de energiemarkt en vervoer. Door al het formatiegeweld zou je haast vergeten dat vertrouwen in de overheid een centraal thema was in de campagne. Om dat vertrouwen te herstellen, is een grondige wederopbouw nodig van wat de afgelopen decennia is wegbezuinigd of uitbesteed aan de markt, decentrale overheden en individuele burgers. Het is tijd voor een Masterplan Publieke Sectoren, dat fors investeert in publieke voorzieningen waar mensen met trots werken en waar we allemaal van op aan kunnen.

Zo'n plan zou moeten rusten op twee pilaren. Allereerst: het verbeteren van de kwaliteit van werk in publieke sectoren. 'Te lang is vertrouwd op de intrinsieke motivatie van werknemers in publiek gefinancierde sectoren als het onderwijs, de zorg, de veiligheid en het openbaar bestuur', concludeerde de SER vorig jaar al. En ja, dat gaat over een inflatiebestendig loon, maar net zo goed over het verlagen van werkdruk en het vergroten van de sociale veiligheid en professionele autonomie van werknemers. Want wil de overheid vertrouwen herwinnen, dan begint dat bij het geven van vertrouwen aan haar eigen mensen om hun werk goed te doen.

Een tweede pilaar voor dit masterplan zou zijn het terugdringen van marktprikkels in voor de samenleving essentiële taken. De belofte dat met marktwerking, uitbesteding en decentralisering alles goedkoper en beter zou worden, bleek een loze. Dat geldt onder meer voor onze energievoorziening, de (jeugd)zorg en het openbaar vervoer. En uitholling van de volkshuisvesting heeft gezorgd voor een wooncrisis van jewelste.

Ondertussen kwamen arbeidsvoorwaarden, kwaliteit van werk en continuïteit van publieke voorzieningen onder druk te staan vanwege de prikkel voor de goedkoopste te kiezen. Daarom moet de overheid harder sturen op goed werk en sociale meerwaarde bij publieke aanbestedingen. Denk aan projecten in de woningbouw en energietransitie, maar ook aan belastinggeld dat gaat naar sectoren als media en cultuur of zorg en welzijn. Een Goed Werktoets bij aanbestedingstrajecten, met betrokkenheid van vakbonden, zou standaard moeten zijn.

Sommige publieke voorzieningen zijn zo essentieel dat we ons moeten afvragen of we die wel aan de grillen van de markt moeten overlaten. Of dat we die weer meer publiek organiseren. Geef bijvoorbeeld provincies weer de optie om een eigen ov-bedrijf te starten, regel een winstverbod voor kinderopvangorganisaties en hou zwembaden zoveel mogelijk in publieke handen. Hoog tijd dat we opnieuw definiëren wat publiek is.

Ook het bedrijfsleven heeft sterke publieke voorzieningen keihard nodig. Want zonder onderwijspersoneel zijn er geen opgeleide vakmensen, zonder zorgpersoneel, geen gezonde werknemers en zonder buschauffeurs en conducteurs komen velen niet bij dat werk. Dus breek met de roofovername, die achtereenvolgende kabinetten jarenlang pleegden, op onze publieke voorzieningen. Investeer in de mensen in de publieke sector. Dat zet zich één op één om in betere publieke dienstverlening aan ons allemaal.

Zij zijn het waard, Nederland is het waard.